

Antroposofi – en forsøgsmetode i det at være menneske

Troels Ussing

Hør engang en lille historie fra Japan:

”En lille dreng kommer hjem fra skole og fortæller sin mor, at man i Amerika har aberne til forfædre. Moderen svarer, at mennesker her lykkeligvis er solens børn, og at man må have medfølelse med amerikanerne.”

Det er nemlig ikke lige meget om man ser sig selv som solens barn eller som et dyr eller en maskine. Et gammelt mundheld siger, at man bliver, hvad man spiser, men måske er det endnu mere aktuelt at spørge sig selv om, man også bliver, hvad man tænker? Hvordan former det mig som person, hvis jeg ser mig selv som en slags biologisk organisme med mentale virkninger? I sin yderste konsekvens betyder det vel, at menneskets liv ikke er helligt og ukrænkeligt, men kan håndteres rationelt f.eks. ud fra økonomiske eller praktiske hensyn, hvilket f.eks. debat om aktiv dødshjælp og provokeret abort på måske handicappede fostre er eksempler på.

Et paradigmeskift

Vi står ved et paradigmeskift. Meget tyder på, at den forståelse af mennesket og naturen, der er udviklet med den europæiske kultur igennem de sidste tre hundrede år – den materialistiske holdning - kan ikke bære længere. Vi har som menneskehed vundet en indsigt i naturen, der har givet os en slags herredømme og udviklet komfort og mulighed for konsum. Men vores samfund er blevet umenneskelige. Symptomerne er mangfoldige og opleves af de fleste mennesker hver eneste dag.

Mange mennesker oplever kriser med stress, depression, tomhed og tristhed, men også på samfundsniveau er vi på vej mod kollaps. I medierne drøftes store spørgsmål på eksistensniveau: Klimaændringer med uoverskuelige konsekvenser, stigende dødstal af hungertruede børn, handel med kvinder, økonomiske sammenbrud, dødshjælp, abort af børn med uønskede sygdomme eller køn. Scenariet er endeløst, og mange tænkere og forskere peger på, at den tænkning, der ligger til grund for vores civilisation på godt og ondt ikke er tilstrækkelig til at skabe aktuelle svar og grundlag for en menneskeværdig fremtid. Fra mange sider kommer der forslag til, hvorledes vi skal tolke situationen, og hvor vi kan se nye veje. En af hurdlerne er, hvorledes vi overhovedet skaber rum og tid til en seriøs og dybtgående debat .

Et muligt budRudolf Steiners åndsvidenskab foregreb i begyndelsen af 1900- tallet de store brændende nutidige spørgsmål. Han ønskede ikke at tage afstand fra naturvidenskabens beskrivelse af mennesket, men han så den som begrænset og arbejdede derfor med at supplere eller udvide den. Udvidelsen bestod først og fremmest i at tilføje forskning af mennesket en åndelig dimension.

Steiners pointe var, at vi hos mennesket og i naturen har at gøre med realiteter, som ikke kan gribes eller udforskes med ydre sanseværktøj. Det er ikke nok at måle, veje, se og høre. Der er simpelthen dimensioner, som går tabt, hvis vi alene holder os til sådanne ydre sansninger. Bag de – vigtige – ydre sansninger ligger skjulte kræfter, der må udforskes åndsvidenskabeligt. Rudolf Steiner udviklede metoder til forskning i det åndelige og efterlod sig omfangsrige forskningsresultater, som i dag bærer navnet antroposofi.

Den antroposofisk orienterede åndsvidenskab tager udgangspunkt i logisk tænkning. Forskeren må bearbejde sin erkendelse gennem systematisk øvelse i iagttagelse, refleksion og meditation. Derved

kan tænkningen blive redskab for en fordybet undersøgelse, hvor man søger at anvende naturvidenskabelige metoder på sjælelige områder.

Antroposofi er ikke en dogmatik med læresætninger, der blot skal studeres. Det er med Rudolf Steiner ord: ”en forsøgsmetode i det almen menneskelige og i de almene tilsynekomster af verden.”

Traditionelle videnskabelige kredse har stort set ikke knyttet an til Rudolf Steiners forskningsmetoder. Derimod er den praksis, der på mange livsområder er udviklet ud fra de åndsvidenskabelige forskningsresultater, blevet kendt og udbredt. Det gælder især indenfor pædagogik, landbrug og medicin, hvilket de kommende sider giver indblik i. Mange mennesker anerkender altså frugterne, mens der er færre, som forholder sig til kilderne.

Troels Ussing er formand for Antroposofisk Selskab i Danmark